

DIVADELNI-NOVINY.CZ

1. V Ostravě se od včerejška píšou operní dějiny

26.06.2022 divadelni-noviny.cz - Objednávky Nodo

Odkaz na originál

Klíčová slova: Divadla (3); Jiřího (2); Myrona (2); Opera (2); Antonína; Divadlo; Dvořáka; moravskoslezského; Národního; Ostrava; Ostravy

Divadelní noviny Burza Festivaly Zprávy

Včera začalo v Ostravě 6. bienále mezinárodního festivalu NODO / New Opera Days Ostrava. Ve dnech 25. – 30. června na něm zazní v českých a světových premiérách osm nových oper a hudebně-divadelních děl. Hudba Salvatora Sciarrina, Petra Kotíka nebo Luigiho Nona a dalších čtyř autorek a autorů rozezná prostory Divadla Antonína Dvořáka a Divadla Jiřího Myrona i velkorysé dvoulodí v Trojhalí Karolina. Bonusovým představením bude dokumentární opera v terénu: Nulanus Miroslava Tótha pro lyžařský vlek v létě. Ten se rozjede na Ski areálu Opálená blízko Čeladné.

Festival NODO letos slaví deset let. U jeho zrodu stál v roce 2012 ředitel Národního divadla moravskoslezského Jiří Nekvasil a tehdejší koordinátorka externích projektů Dita Eibenová. A právě spojení čtyřsouborové obří instituce a malého nezávislého spolku Ostravské centrum nové hudby (Petr Kotík a spol.) vneslo na českou kulturní scénu unikátní možnosti pro nastudování a provádění děl současného hudebního divadla. Vedle sebe se tak objevují díla uváděná zřídkakdy nebo kvůli své náročnosti vůbec a opery napsané přímo pro festival. Těch už bylo – včetně tohoto ročníku – šestnáct.

Vyzvánějí zvon, anonymní nádraží i lyžařský vlek v létě

Asi největším "tahákem" letošního NODO je – i vzhledem k mimořádné inscenační náročnosti – je v České republice nikdy neuvedené dílo Prometeo. Tragedia dell'ascolto italského avantgardisty Luigiho Nona. Samotné dílo obsahuje 200 stran manuálu ohledně požadavků na akustické propojení klasických nástrojů a složité elektroniky (připravil italský tým pod vedením Lucy Richelliho) a vyžaduje množství účinkujících a technické podpory (přibližně sto lidí). Inscenační tým tvoří Jiří Nekvasil a David Bazika, zásadní je také role vedoucího dirigenta (Jiří Rožeň). Trojhalí Karolina se tak na závěr festivalu – 30. června – promění v jeden vyzvánějí zvon – podle organizátorů půjde o "hudební svátek, který je možné zakusit jen jednou za život".

Včera se ovšem festival otevřel operou Superflumina, dílem nejžádanějšího současného italského operního skladatele Salvatora Sciarrina (nar. 1947, Palermo). Polský inscenační tým vedla režisérka Pia Partum, role "bezdomovkyně" se ujala skladatelova múza, mezzosopranistka Anna Radziejewska. Divadlo Jiřího Myrona se proměnilo ve velké nádraží, v místo kolektivního proudění a putování, davu i osamělosti zároveň, v prostor zvětšeného hluku, shromaždiště pro lidi bez domova.

Vysoce bizarním místem pro uvedení opery bude ve středu 29. června lyžařský svah, konkrétně Ski Areál Opálená v podhůří Beskyd nedaleko Ostravy. Opera Nulanus o deseti obrazech tvůrců Miroslava Tótha a

Michaely Rosové promění diváky v aktivní svědky situace budoucího světa, tak jak jej vytvořila umělá inteligence na základě vzpomínek posledních lidí na Zemi. Organizátoři doporučují vycházkovou a sportovní obuv.

Objednávky NODO i scénická verze šestihodinové hudební meditace

Na programu jsou také čtyři festivalové objednávky – čtyři debuty: operní verze Ibsenových Přízraků skladatele Matouše Hejla (1989), experimentální kolektivní opera Approximate připravená pod vedením brněnské performerky Lucie Páchové (1988), komorní opera Partial Memories newyorské skladatelky

Judith Berkson (1977) a opera v sedmi obrazech saudade anglického skladatele Jamese Laytona (1996). Zadávání operních objednávek nové generaci tvůrců je v Ostravě unikátem, který nemá ve středoevropském prostoru srovnání. Produkce festivalu vychází z přesvědčení, že je "naprosto žádoucí dávat prostor současným umělcům a umělkyním, neboť právě ti jsou nejcitlivějšími pozorovateli a komentátory dneška".

Festival vedle mladých skladatelů a libretistů dává prostor nejen respektovaným, vysoce profesionálním, ale i začínajícím inscenačním týmům jak z hudebního, tak i činoherního divadla. Dokladem toho je letošní participace divadelního spolku JEDL, jehož představení Opera Ibsen / Přízraky je na programu dnes. Inscenace bude oproti pražské premiéře obohacena o účast orchestru Ostravská banda. A na straně druhé se festivalu účastní mladí režiséři jako Viktorie Vášová, Marek David či kolektiv autorů kolem skladatelky

Lucie Páchové.

Ze sedmdesátých let minulého století je pak vokálně-instrumentální skladba Many Many Women Petra Kotíka (1942) na texty Gertrudy Stein, kterou festival uvede zítra. Vůbec poprvé bude šestihodinová kompozice uvedena scénicky, a to díky avantgardnímu režisérovi a scénografovi z Berlína Jo Fabianovi.

Během 360minutového představení je možné libovolně odcházet a přicházet.

Program je typickým příkladem toho, jak Ostravské centrum nové hudby koncipuje své festivaly: mistrovská díla a díla etablovaných skladatelů jsou na programu bok po boku se skladbami mladých a někdy i začínajících umělců. Považuji to za jeden z nejvýznamnějších aspektů projektů, které realizujeme nejen v Ostravě, říká umělecký ředitel OCNH Petr Kotík. A dodává: Všechny letošní opery mladých skladatelů vznikly pro NODO 2022, některé z nich byly dokončeny před několika dny, nebo se ještě upravují v průběhu zkoušek. To v minulosti nebylo nic zvláštního, i když dnes tato skutečnost děsí většinu manažerů, kteří řídí kulturní instituce po celém světě.

/ Z tiskové zprávy pro i-DN připravil a zpracoval hul /

